

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **T. G.** pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 15. apríla 2014 o dovolaní obvineného **T. G.** proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. januára 2012, sp. zn. 2 To 122/2011, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **T. G.**
s a o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske z 18. októbra 2011, sp. zn. 2 T 98/2011, bol obvinený **T. G.** uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 05.05.2011 v čase okolo 18,10 hod. v P. na trávinatej ploche pred domom č. X/X. na ul. J. K. pod vplyvom alkoholu opakovane udrel päťou do tváre **L. K.**, v dôsledku čoho **L. K.** spadol na zem, kde ho obžalovaný **T. G.** opakovane kopal do tváre a udieral ho päťami v úmysle zmocniť sa jeho náramkových hodínok zn. PRIM s chrómovým remienkom a tmavým ciferníkom, ktoré mu strhol z ruky a následne s uvedenými hodinkami z miesta činu odišiel, pričom uvedeným konaním obžalovaný **T. G.** spôsobil **L. K.** škodu na odcudzených hodinkách vo výške 10 €

a početné pohmoždenia tváre, úst, okoloočné obojstranné pohmoždenia, povrchové oderky tváre a povrchovú tržnú ranu úst s potrebou lekárskeho ošetrovania.

Okresný súd Partizánske obvineného T. G. za to odsúdil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/, § 38 ods. 5 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 5 a pol (päť a pol) roka, pričom na jeho výkon obvineného T. G. podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. januára 2012, sp. zn. 2 To 122/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného T. G. ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu obvinený T. G. prostredníctvom obhajcu podal dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por., ktoré v podstate odôvodnil námietkami založenými na skutkových okolnostiach, ktoré uplatnil už v predchádzajúcich štádiách súdneho konania, keď tvrdil, že

- svedkyňa J. J. skutok, pre ktorý bol odsúdený, nemohla zo vzdialenosti 50 - 200 m vidieť;
- výpoveď svedka E. J. bola produkovaná len a len s úmyslom, aby bol odsúdený;
- výpoveď poškodeného, ktorý bol v čase skutku pod vplyvom alkoholu, bolo potrebné vyhodnotiť ako nedôveryhodnú.

Podaným dovolaním sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil vyššie uvedené uznesenie krajského súdu, ako aj naň nadväzujúci rozsudok okresného súdu a tomuto prikázal, aby vec obvineného T. G. v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Partizánske navrhol dovolanie obvineného T. G. odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže dôvody, ktoré v podanom dovolaní uviedol, nepovažoval za právne relevantné.

Spisový materiál Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2 T 98/2011, spolu s dovolaním obvineného T. G. bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 9. apríla 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal predložený spisový materiál i dovolanie obvineného T. G. a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. Možnosti podania dovolania sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

V dovolaní sa musí dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. vždy uviesť. Vyplýva to z ustanovenia § 374 ods. 2 Tr. por. V posudzovanom prípade obvinený T. G. uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine treba k tomuto dovolaciemu dôvodu uviesť, že z citovaného ustanovenia je zrejmé, že tento dôvod dovolania sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Logicky však zahŕňa aj predchádzajúce dve štádia dokazovania, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich súd na hlavnom pojednávaní vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Aby bol tento dovolací dôvod skutočne obsahovo naplnený, musí sa zároveň súdne rozhodnutie o nezákonné dôkazy aj reálne opierať.

Avšak tento dovolací dôvod sa nevzťahuje na posledné štádium dokazovania – na fázu hodnotenia dôkazov. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. **Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie.** Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojím obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., keďže obvinený T. G. v podanom dovolaní namietal predovšetkým skutkové závery okresného a krajského súdu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom **správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že tento je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. **Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.** V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako aj pri ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú vzťah ku právnej kvalifikácii skutku.

Naopak, z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je evidentne zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, ktorý je vyjadrený v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov.

Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutia súdu druhého stupňa. Dovolací súd nemôže v tomto konaní posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd.

V dovolacom konaní tiež platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

O dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu **ide spravidla aj vtedy, ak obvinený v dovolaní v podstate len opakuje** námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

V posudzovanom prípade tvorila základ dovolacích námietok obvineného kritika spôsobu, ktorým oba súdy hodnotili vykonané dôkazy. Obvinený jednotlivé dôkazy (výpovede svedkov) v dovolaní hodnotil inak ako súdy, lebo hodnotenie dôkazov súdmi vyznievajúce v jeho neprospech nezodpovedalo jeho predstavám.

Je teda evidentné, že dovolacie námietky obvineného obsahovo nenapĺňajú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., keďže sa netýkajú právnej kvalifikácie skutku tak, ako to má na mysli vyššie uvedený dôvod dovolania. **Predstavujú len skrytú snahu obvineného T. G., aby bolo rozhodnuté v jeho prospech.**

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vychádzajúc tak z vyššie uvedených teoretických východísk, ustálenej rozhodovacej praxe a prezentovaných úvah dovolací súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371, preto s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. G. na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2014

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová